Ympäristövaliokunta 4.10.2019

Yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevat ehdotukset - U-jatkokirjelmä U 5/2019 vp

Maa- ja metsätalousministeriö

Esityksen sisältö

- Yleistä YMP:n uudistuksen käsittelystä
- YMP:n uudistuksen ilmasto- ja ympäristötavoitteet ja toimet

Yleistä YMP:n uudistuksen käsittelystä

Taustaa

- Komissio julkaisi 1.6.2018 lainsäädäntöehdotuksensa EU:n uudeksi yhteiseksi maatalouspolitiikaksi (YMP). Komission ehdotus sisältää kolme asetusehdotusta, jotka ovat
  - asetus YMP:n strategisista suunnitelmista (YMP:n strategiasuunnitelma-asetus)
  - asetus YMP:n rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta (horisontaaliasetus)
  - asetus yhteisestä markkinajärjestelystä (markkinajärjestelyasetus)

- U-kirjelmässä (U 73/2018 vp, annettu 9.8.2018) käsitellään näiden asetusehdotuksen sisältöä ja vaikutuksia

Yleistä U-jatkokirjeestä

- U-jatkokirjeessä kuvataan
  - keskeisimmät edeltävien puheenjohtajavaltioiden Itävallan ja Romanian tekemät asetusmuutosehdotukset ja niiden vaikutukset Suomessa
  - Suomen kannat muutosehdotuksiin
  - keskeisimmät Euroopan Parlamentin muutosehdotukset
  - miten yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevien asetusehdotusten käsittelyssä on edetty U-kirjelmän antamisen jälkeen

YMP:n uudistuksen käsittely EU:ssa

- Kaikkia YMP:n asetusehdotuksia on käsitelty yksityiskohtaisesti neuvoston työryhmissä.
- Asetusehdotuksia on käsitelty maatalouden erityiskomiteassa lähes viikoittain ja maatalous- ja kalastusneuvostossa kuukausittain.
- Euroopan parlamentin AGRI-valiokunta antanut mietinnön keväällä 2019. Asiaa ei ole käsitelty täysistunnossa.

Suomen EU-puheenjohtajakauden vaikutus

- Suomi jatkaa asetusehdotusten käsittelyä omalla puheenjohtajakaudellaan 1.7.2019 – 31.12.2019. Tavoitteena on edetä mahdollisimman pitkälle reunaehtojen puitteissa (MFF ja EP).
- Suomi vie puheenjohtajakaudellaan YMP:n uudistusta eteenpäin puolueettomana välittäjänä toimien ja kompromisseja hakien. Tämä tarkoittaa tasapuolista suhtautumista kaikkiin jäsenvaltioihin.
- Toimiessaan puheenjohtajana Suomi esittää yhteisiä ratkaisuja eikä aja ensisijaisesti kansallisia näkemyksiä.

YMP:n uudistuksen ilmasto- ja ympäristötavoitteet ja toimet

Komission tavoitteet YMP-uudistukselle

YMP:n uudistuksen ilmasto- ja ympäristötavoitteet

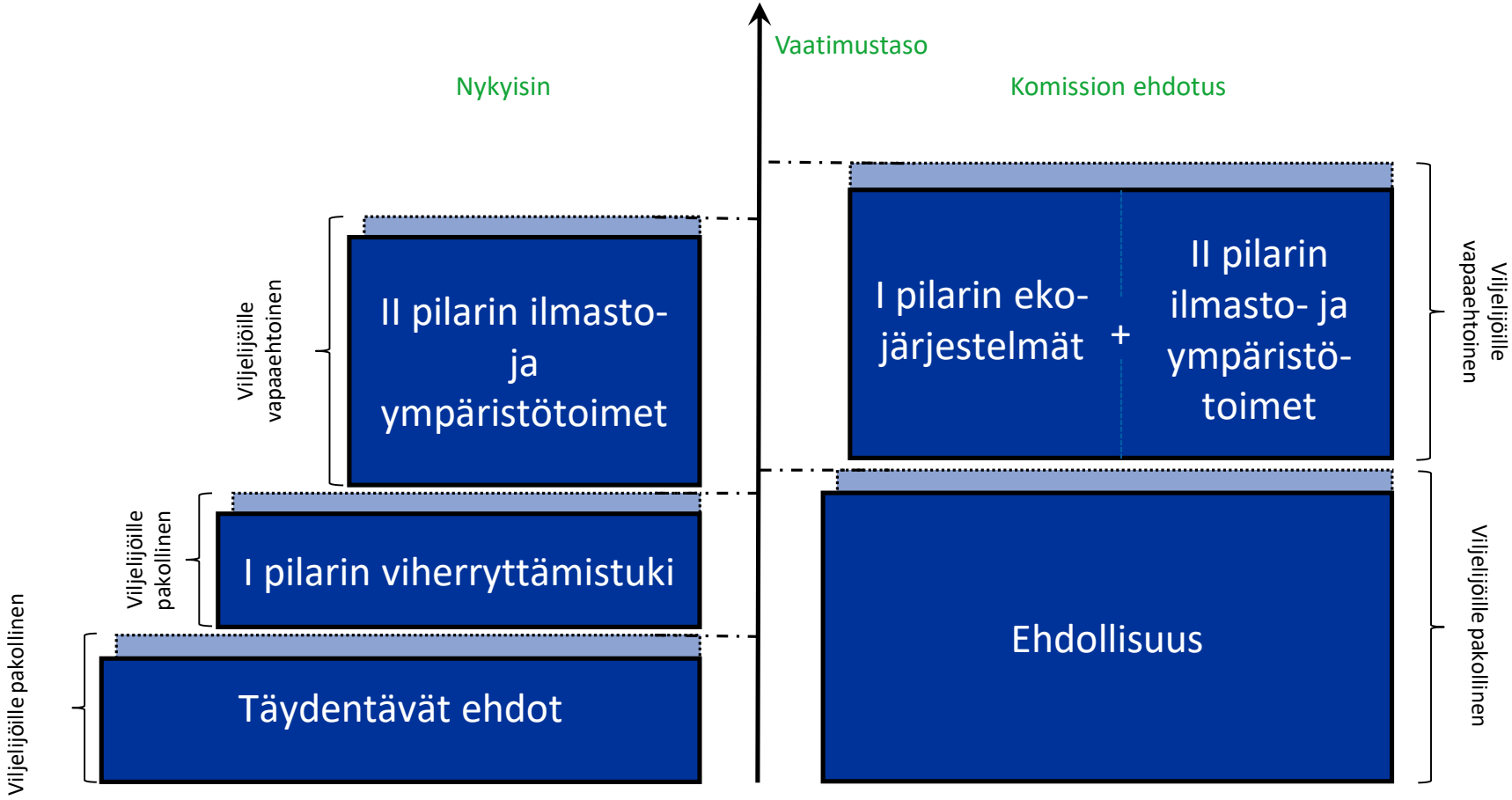
- Edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestävää energiaa;
- Edistetään kestävää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman tehokasta hoitoa;
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia.

YMP:n uusi toimeenpanomalli

- EU-tasolla päätettäisiin vain EU-tason tavoitteet ja yhteinen viitekehys politiikalle sekä tietyt EU-minimivaatimukset.
- Jäsenmaalle enemmän valtaa päättää sen alueella sovellettavan tukikokonaisuuden sisällöstä, valvonnasta ja seurannasta.
- Jäsenmaa laatii strategiasuunnitelman, joka sisältää maakohtaiset tavoitteet ja saavutettavat tulokset sekä toimenpiteet tuloksiin pääsemiseksi.
- Toimenpiteiden valinnan tulee perustua tarveanalyysissä tunnistettuihin tarpeisiin. Keskeiset EU:n ja kansalliset strategiset ympäristö- ja ilmastotavoitteet sekä toimintaohjelmat tulee ottaa huomioon.
- Komissio hyväksyy suunnitelman ja seuraa vuosittain jäsenmaiden tavoitteiden ja tulosten saavuttamista.

YMP:n ilmasto- ja ympäristötoimet

Neuvontapalvelut ⟷ Osaamisen siirto ⟷ Innovaatiot ⟷ Yhteistyö

Rahoitus ilmasto- ja ympäristötoimiin

- Jäsenmaan on YMP-suunnitelmassaan osoitettava, että ympäristö- ja ilmastotavoitteiden täyttäminen ei ole nykyistä rahoituskautta alemmalla tasolla. Kuitenkin samanaikaisesti komissio ehdottaa rahoituksen merkittävää alentamista.
- 40 % YMP-toimenpiteiden EU-rahoituksesta tulisi kohdistua ilmastotoimiin = tavoite, jota komissio seuraa EU-tasolla
- 30 % jäsenmaan maaseudun kehittämisrahaston varoista kohdennettava ilmasto- ja ympäristötavoitteiden edistämiseen = velvoite, joka jäsenmaan on täytettävä

Ehdollisuus (1/3)

- Ehdollisuus korvaa nykyiset täydentävät ehdot ja viherryttämistuen
- On EU:n kokonaan rahoittamien suorien tukien ja osarahoittamien maaseudun kehittämisen viljelijäkorvausten täysimääräisen saamisen ehtona
- Tarkoituksena
  1) edistää kestävää maataloutta tekemällä tuensaajat tietoisemmiksi vaatimuksista
  2) saada YMP vastaamaan paremmin yhteiskunnan odotuksiin

Ehdollisuus (2/3)

- Koostuu edelleen
  1) hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista (GAEC), jotka jäsenvaltio määrittelee EU-asetuksessa säädetyn perusteella
  2) lakisääteisistä hoitovaatimuksista (SMR), jotka ovat ympäristöä, kansanterveyttä, kasvien terveyttä sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevia unionin lainsäädännön vaatimuksia

Ehdollisuus (3/3)

- Uusia vaatimuksia mm. tietyistä eläintaudeista ilmoittaminen sekä erityisesti ilmasto- ja ympäristötoimien vahvistamiseen:
  - Turvemaiden ja kosteikkojen asianmukainen suojelu
  - Paljaan maan kielto herkkinä aikoina
  - Ravinteiden kestävän käytön työkalu
  - Viljelykierto
  - Vesipuitedirektiivistä ja torjunta-ainedirektiivistä tietyt artiklat

I pilarin ekojärjestelmä

- Uusi suorien tukien ilmasto- ja ympäristöjärjestelmä = ns. ekojärjestelmä
- Jäsenvaltioille pakollinen, viljelijöille vapaaehtoinen
- Jäsenvaltio laatii luettelon ekojärjestelmään sisältyvistä ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisista maatalouskäytännöistä
- Tuki voitaisiin myöntää sitoumuksista, jotka menevät pidemmälle kuin
  - ehdollisuuden vaatimukset
  - lannoitteiden ja kasvisuojeluaineiden käyttöä sekä eläinten hyvinvointia koskevat vähimmäisvaatimukset
  - muut kansallisessa ja unionin lainsäädännössä vahvistetut pakolliset vaatimukset
  - menevät pidemmälle kuin maatalousmaan säilyttämistä koskevat vaatimukset
  - sekä eroavat II pilarin ympäristö- ja ilmastositoumuksista

II pilarin ympäristö- ja ilmastotoimenpiteet

- Maaseudun kehittämisvaroista (pilari 2) tulisi asetusluonnoksen mukaan kohdistaa 30 % ympäristö- ja ilmastotoimenpiteisiin.
- Toimenpiteitä ympäristön hyväksi voisi pilarissa 2 toteuttaa sekä pinta-alaperusteisina hoitositoumuksina, investointeina, erilaisina hankkeina että neuvontana.
- Hoitositoumuksina toteutettavat ympäristö- ja ilmastositoumukset ja neuvonnan tarjoaminen ympäristöasioissa sekä LEADER-toimintatapa olisivat jäsenvaltiolle pakollisia, mutta tuensaajille vapaaehtoisia. Muut pilarin 2 toimenpiteet ovat jäsenmaalle vapaaehtoisia.

II pilarin hoitositoumukset

- Ympäristö- ja ilmastotoimenpiteisiin liittyvien hoitositoumusten on oltava ehdoiltaan vaativampia kuin:
  - ehdollisuuden lakisäteiset hoitovaatimukset (SMR) ja hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevat vaatimukset (GAEC)
  - lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden vähimmäisvaatimukset
  - maatalousmaan säilyttämistä koskevat vaatimukset
- Lisäksi sitoumusten ehtojen on oltava erilaisia kuin suorien tukien ympäristö- ilmastojärjestelmän (ekojärjestelmä) vaatimukset.

II pilarin muut ympäristö- ja ilmastotoimenpiteet

- Kaikilla pilarin II toimenpiteillä voidaan edistää ympäristö- ja ilmastoasioita, vaikka niillä on muitakin tavoitteita.
- Ympäristötavoitteisille toimenpiteille on osin erityisiä kannusteita.
  - Esimerkiksi investoinneissa tukiprosentti voisi olla yli 75 %, jos kyse ympäristöön tai ilmastoon liittyvästä metsittämisestä tai ei-tuotannollisesta investoinnista.
  - Yhteistyöhankkeissa ympäristöön ja ilmastoon liittyvien hankkeiden kesto voi olla muita pidempi. Koulutus- ja tiedotushankkeissa tuki voi olla enintään 75 %.
- Tukea voidaan myöntää myös eräiden lakisääteisten vaatimusten aiheuttamaan haittaan liittyen vesipuitedirektiiviin tai Naturaan.
- Jäsenmaan olisi tarjottava ympäristöneuvontaa useasta eri teemasta.

Kiitos!